Aandoening

Sclerodermie (systemische sclerose)

Sclerodermie is een reumatische aandoening waarbij het bindweefsel in het lichaam steeds stugger wordt.

Sclerodermie is een auto-immuunziekte. Bij een auto-immuunziekte keert uw afweersysteem zich tegen uw eigen lichaam. Bij sclerodermie veroorzaakt deze reactie meestal teveel bindweefsel in de huid. Sommige vormen van sclerodermie geven alleen huidplekken. Deze worden vaak door de dermatoloog behandeld. Wanneer de ziekte meer dan alleen de huid aantast, wordt het systemische sclerose genoemd. Deze vorm wordt behandeld door de reumatoloog.

Meer informatie? Kijk op ReumaNederland.nl.
(https://www.reumanederland.nl/reuma/vormen-van-reuma/systemische-sclerose-sclerodermie/)

Onderzoeken

De reumatoloog luistert naar uw klachten en doet lichamelijk onderzoek.

Ook laat de reumatoloog bloed- en urineonderzoek doen. Bij systemische sclerose kunnen er bepaalde antistoffen in uw bloed zitten. Dit is niet altijd het geval. Er is dus geen specifieke bloedtest die de ziekte kan aantonen. Het kan zijn dat er nog meer aanvullend onderzoek nodig is, bijvoorbeeld een nagelriemcapillairoscopie. De reumatoloog kan u voor aanvullend onderzoek ook verwijzen naar andere specialisten zoals een longarts, cardioloog of neuroloog.

Bloedonderzoek

Bij bloedonderzoek nemen we 1 of meer buisjes bloed af met een hol naaldje. Dit bloed wordt in het laboratorium onderzocht.

Bloedonderzoek of onderzoek van urine of ontlasting is nodig als uw arts meer wil weten over:

- uw gezondheid;
- het verloop van uw ziekte;
- het resultaat van een behandeling.

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/bloedonderzoek

Urineonderzoek

Urineonderzoek kan nodig zijn wanneer de huisarts of specialist denkt dat er sprake is van een ziekte.

U krijgt van uw behandelend arts hiervoor de juiste materialen mee. Dit is een pakketje met een urinepotje en een urinebuisje. De instructies voor het opvangen van uw urine, krijgt u van de arts die het onderzoek aanvraagt.

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/urineonderzoek

Nagelriemonderzoek (nagelriemcapillairoscopie)

Bij een nagelriemonderzoek bekijkt de reumatoloog of de kleine bloedvaatjes (haarvaatjes) van de nagelriem normaal van vorm zijn of afwijkend.

De reumatoloog kijkt ook of het aantal bloedvaten voldoende is. Dit gebeurt met een klein videoapparaatje, een soort microscoop. Het apparaatje is aangesloten op een laptop of computer. Een nagelriem onderzoek wordt gedaan bij mensen met de ziekte van Raynaud (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/ziekte-van-raynaud).

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/nagelriemonderzoek-nagelriemcapillairoscopie

Behandelingen

Er is niet 1 specifieke behandeling voor systemische sclerose. De behandeling van systemische sclerose hangt af van waar in uw lichaam de ziekte problemen geeft.

Sommige patiënten hebben een milde vorm van de ziekte en hoeven niet te worden behandeld. Meestal blijft u dan wel onder controle van de reumatoloog.

Als u klachten aan uw handen heeft, dan is het belangrijk dat u uw handen warm houdt en wondjes voorkomt. Bij ernstige klachten aan uw handen, wordt u meestal behandeld met medicijnen die de bloedvaten verwijden. Meestal krijgt u deze medicijnen in de vorm van tabletten (bijvoorbeeld nifedipine of ketensin). Bij ernstigere vormen soms via een infuus (ilomedine), tijdens een ziekenhuisopname.

Voor de huid, gewrichten en longen worden vaak reuma-remmende medicijnen gebruikt zoals methotrexaat en prednison. Bij ernstigere vormen van systemische sclerose wordt het medicijn cyclofosfamide (Endoxan) of mycofenolaat mofetil (Cellcept) gebruikt.

In uitzonderlijke gevallen bij zeer ernstige systemische sclerose wordt een stamceltransplantatie gedaan. Deze behandeling vindt altijd plaats in een academisch ziekenhuis. Uw reumatoloog in het Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft dan intensief contact met de collega's uit het academisch ziekenhuis. Als systemische sclerose zorgt voor verhoogde druk in de bloedvaten in de longen wordt dat ook vaak met speciale medicijnen behandeld in een academisch ziekenhuis. Gelukkig komt dit allebei niet vaak voor.

Methotrexaat (Ledertrexute, Emthexate) bij reuma

Bij patiënten met een reumatische auto-immuunziekte is er een fout in het afweersysteem ontstaan.

Hierdoor is er sprake van een afweerreactie tegen het eigen lichaam. Methotrexaat is een medicijn dat deze afweerreactie onderdrukt. Hierdoor verminderen pijn, zwelling en stijfheid van de gewrichten. Op de langere termijn neemt de kans op gewrichtsschade af. In de folder 'Methotrexaat (Ledertrexute, Emthexate)' van ReumaNederland leest u meer over deze behandeling.

Ga naar de folder (https://reumanederland.nl/medicijnfolders/methotrexaat/)

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/methotrexaat-ledertrexute-emthexate-bij-reuma

Prednison bij reuma

Bij patiënten met een reumatische auto-immuunziekte is er een fout in het afweersysteem ontstaan.

Hierdoor is er sprake van een afweerreactie tegen het eigen lichaam. Prednison behoort tot de corticosteroïden. Het is een ontstekingsremmend en afweer onderdrukkend hormoon. De bijnieren maken het hormoon ook in een lage hoeveelheid. Door het gebruik van Prednison vermindert pijn, zwelling en stijfheid van de gewrichten. Op de langere termijn neemt de kans op

gewrichtsschade af. In de folder 'Prednison' van ReumaNderland leest u meer over deze behandeling.

Ga naar de folder (https://reumanederland.nl/medicijnfolders/prednison/)

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/prednison-bij-reuma

Cyclofosfamide tabletten bij reuma

Bij patiënten met een reumatische auto-immuunziekte is een fout in het afweersysteem ontstaan.

Hierdoor is er een afweerreactie tegen het eigen lichaam ontstaan. Cyclofosfamide is een geneesmiddel dat de celdeling remt, ook wel cytostaticum of chemotherapie genoemd. Het onderdrukt de activiteit van het immuunsysteem (de afweerreactie van het lichaam). In de folder 'Cyclofosfamide tabletten' leest u meer over deze behandeling.

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/cyclofosfamide-tabletten-bij-reuma

Mycofenolaatmofetil bij reuma

Bij patiënten met een reumatische auto-immuunziekte is er een fout in het afweersysteem ontstaan.

Hierdoor is er sprake van een afweerreactie tegen het eigen lichaam. Mycofenolaatmofetil is een medicijn dat deze afweerreactie onderdrukt. Dit medicijn remt de activatie van bepaalde witte bloedcellen (de B-en T-lymfocyten). Daardoor wordt de productie van ontstekingsfactoren geremd. In de folder 'Mycofenolaatmofetil' van ReumaNederland leest u meer over deze behandeling.

Ga naar de folder (https://reumanederland.nl/medicijnfolders/mycofenolaat-mofetil/)

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/mycofenolaatmofetil-bij-reuma

Poliklinieken en afdelingen

Reumatologie

Bij het specialisme Reumatologie kunnen patiënten terecht met reumatische klachten.

https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/reumatologie

Code REU-117

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis